

Разрешение за пребиваване на дигитални номади – промени в Закона за чужденците в Република България

На 27.06.2025 г. беше обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България, с който бяха приети редица изменения в режима за пребиваване на граждани на трети държави в България. Създадена е изрична уредба за дигитални номади – лица, които са финансово осигурени и работят за чуждестранни лица от България. Освен това, с този закон формално е отразено и пълното присъединяване на България към Шенгенското пространство – като са отразени правилата за издаване на единни визи, свободно пътуване с издадено от друга държава – членка разрешение за пребиваване и т.н.

По отношение на възможностите за дигитални номади, за момента уредбата е кратка – като в §1, т. 36 от Допълнителните разпоредби на ЗЧРБ е посочено, че дигиталните номади отговарят на едно от следните изисквания:

- работят за работодател извън ЕС и ЕИП, като предоставят дистанционни услуги чрез информационни технологии;
- са законни представители, членове на управителния орган, собственици на дружество, съдружник или акционери, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на дружество, регистрирано/учредено извън ЕС и ЕИП, чрез което дружество предоставят дистанционни услуги – но при условие да не работи за и да не предоставя услуги в полза на лица в България;
- предоставят в лично качество дистанционни услуги за период от поне 1 година преди датата на подаване на заявлението за разрешение за пребиваване – но при условие да не работи за и да не предоставя услуги в полза на лица в България.

Допълнително е създаден нов чл. 24с от ЗЧРБ, който предвижда изискване дигиталният номад да докаже средногодишен доход не по-малък от 50 минимални месечни работни заплати за Република България. Разрешението е за срок от 1 година, като може да бъде удължено с още една година – но само веднъж. От уредбата е ясно, че тя не дублира разрешенията за работа – а осигурява възможност за пребиваване при много специфични условия, които са свързани с работа за държави извън ЕС и ЕИП за специфичната категория дигитални номади. За момента уредбата е изключително кратка, като предстои да се изясни какви конкретни изисквания ще бъдат въведени за документите за доказване на това основание за пребиваване – като това ще стане с изменения в Правилника за прилагане на ЗЧРБ.

Измененията засягат и правилата за издаване на разрешение за пребиваване на

Разрешение за пребиваване на дигитални номади – промени в Закона за чужденците в Република България

търговски представители на чуждестранни дружества. Вече е изрично предвидено, че разрешение се издава само ако се докаже, че чуждестранният търговец има годишен оборот за предходните две години в размер не по-малък от 100 000 лева – конвертирани в съответната валута. Допълнително е предвидено, че вече разрешение могат да получат само двама представители, а не трима, както допускаше уредбата до момента. Освен това се ограничава възможността да се установяват обстоятелства относно дейността на чуждестранния търговец с декларации: вече активността и данъчната изрядност се установяват само с официални документи, издадени от държавата по регистрацията на чуждестранния търговец.

При разрешенията за работа уредбата е прецизирана, като са уточнени редица изискванията към документите за осигурено жилище, трудовите договори и т.н. Освен това е въведено изискване дипломите, когато такива се прилагат, да бъдат признати от НАЦИД – като удостоверение за признаване следва да се приложи след като чужденецът получи виза за дългосрочно пребиваване в България, заедно с разрешението за пребиваване и работа. Допълнително, при процедурата за разрешение за висококвалифицирана заетост тип Синя карта на ЕС е предвидена възможност да се кандидатства и от лица, които имат международна закрила в България – т.е. хуманитарен или бежански статут, без да се изисква виза за тях. Допълнително, вече и лицата, които имат Единно разрешение за пребиваване и работа или разрешение за сезонна работа подлежат на задължително здравно осигуряване – съответно за тях, работодателят внася здравни осигуровки, каквото и изискването за лица със Синя карта на ЕС от 2023 г. Като ново изискване, при разрешенията за работа е предвидено вече работодателят да се явява или да изпраща представител, когато чужденецът подава лично документите си за разрешение за пребиваване в службите на МВР.

Допълнително е предвидена и облекчена процедура за смяна на работодател при висококвалифицирана заетост – след изтичане на 12 месеца от първоначалното разрешение е достатъчно новият работодател да представи трудовия договор и декларация, че условията на труд за чужденеца са не по-неблагоприятни от тези за български граждани.

По сходен начин са допълнени и разпоредбите за вътрешнокорпоративния трансфер, като в Допълнителните разпоредби на ЗЧРБ вече са въведени законови дефиниции на

Разрешение за пребиваване на дигитални номади – промени в Закона за чужденците в Република България

понятията служител – стажант и специалист, които въвеждат яснота какви служители могат да получат разрешение за пребиваване на това основание.

С измененията се прецизират и разпоредбите за предоставяне на постоянно пребиваване срещу инвестиции. След измененията вече е допустимо инвестицията да бъде прекратена след 5 години, без да се засяга предоставеното право на постоянно пребиваване, с което се реши дългогодишен проблем в практиката на органите на МВР.

Измененията на ЗЧРБ решават дългогодишни проблеми в практиката, както и закрепват редица административни практики по законодателен път – което означава по-голяма предвидимост на производствата пред органите на МВР.